

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Kiadásnál csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt hasábos betűsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyitlőr garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többeszi hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

A lap szellemi részére s a nyitlőre vonatkozó minden közleménynek a szerkesztőhöz küldendő.

Kiadásnál pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Közigazgatási bizottsági ülés

(Jun. 1-án.)

Az ülésen a bizottsági tagok szép számmal jelentek meg. Ott láttuk Alk György, Beniczky Gyula, gr. Forgách Antal, Hanzsly László, Huszár István, Reményfy József, Scitovszky János és Sréter Alfréd urakat.

Elnök Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr szívélyesen üdvözlőlvén a megjelenteket, az ülést pont 10 órakor megnyitotta.

Az alispáni uton elnökileg ellátott ügyek tárgysorozata után Alk György bizottsági tag úr felszólalt a kálvái út érdekében. Ezen út elkészítésére bizonyos Solitsz nevű vállalkozó vállalkozott, azonban nevezett vállalkozó annyira hátra marad az munkálatokkal, miszerint félt, hogy az út a kikötött határidőre el nem készül.

Gr. Forgách Antal úr megjegyzi, hogy ha az illető a kapálás és aratásig nem iparkodott, ugy-alig ha lesz valami az útból.

Egimayer főmérnök úr értesíti a bizottságot, hogy az út egyrészt a szent. végén, az egész utnak pedig nov. végén kell elkészülnie. Maga is úgy értesült, hogy az illető vállalkozó igen keveset haladt előre.

Scitovszky úr a szerződési ügyet a tisztügyészhez is kívánja áttétetni.

Ezek folytán határozatott, hogy a főmérnök az út állapotáról, s a tisztügyész arról, hogy ezen viszonyok és a megkötött szerződés alapján mily aktiók érvényesíthetők a vállalkozó ellen? f. évi júl. hó 2-ig jelentést illetve véleményt terjeszzenek elő.

A belügyminisztérium a közlekedési minisztériummal egyetértőleg a még hátralévő 20000 frtos ingatlan kölcsönre nézve igen előnyös feltételeket engedtek. Tudjuk, hogy a hátralévő kölcsön részlet elengedése iránt a főispán elnöklése alatt országgyűlési képviselőink peticionáltak a minisztériumnál. A minisztérium azonban az 20,000 frtot el nem engedte ugyan, de a visszafizetésre nézve igen kedvező feltételeket szabott ki. Ugyanis elengedte az 1200 frt esedékes kamatokat, s a törlesztésre nézve megengedte, hogy az 5 éves részletben kamat nélkül 4000 forintjával a közmunkavállalásból fizessék.

Molnár és társai szűcsényi lakosok ügyi kérvényének megvizsgálására Komjáthy Anzelm, a főmérnök és a járási szolgabíró küldettek ki.

A szűcsényi előjáróság kérvénye, hogy a szűcsényi bárkányi utra, 400 frt engedélyeztessék vizsgálat végett a járási szolgabírónak adatott ki.

Nőtincs község kérvénye, a sereles adó behajtás végett: Reményfy, Harnos, Toronyos, uraknak adatott ki véleményes jelentés végett.

Rajner Salamon csécsesi lakos panasza az ellene foganatosított adóvégrehajtás ellen, mivel összejárás és hamisítás tényei látszanak ezen végrehajtási ügyben fennforogoi, a kir. ügyészséghez adatott ki, az adófelügyelő jelentésével együtt.

Kohn Adolf b.-gyarmati lakos felebbezése azon városi határozat ellen, melyszóint megengedte azt, hogy a szomszédos háztulajdonosok az utca egyenes vonalában építhetnek, melynek folytán az ő emeletes háza bent marad, elutasított, s a városi határozat helyben hagyott.

Kolener Adolf panasza az útszolgálatnak Pok János általi korlátozása miatt kiadott a szolgabírónak az iránti vizsgálat végett, vajjon a kérdéses út magán út-e, vagy közút? Ha közút, úgy annak megnyitása iránt is intézkedjék.

Miksi községe folyamodott, hogy az Ipoly és Szuba patak szabályozásának költségei alól felmentessék. A kérvény gróf Czebrán László, Alk György, Ruttkay György, valamint a főmérnök, s így 4 tagból álló deputációnak beható vizsgálat végett kiadott.

Tinügy. A szirákai, vanyarosi, kálvái és borczeli jzr. zugiskolák bezáratása iránt az intézkedések meg tétettek.

Nőtincs községnek iskolaszéke utasítva lett, hogy a Kozáky Dániel által tett alapítványt szükség esetén per útján is hajtsa be.

Vecsekli községe népiiskola felállítására iránt folyamodott, a miniszter ez időszóint megtagadta a kérvényt, mivel a budget ki van merítve. A minisztérium felkérte a bizottságot, hogy a jövő évi budgetba a vecsekli alapítandó népiiskolát vegye fel.

Reményfy József interpellációt intéz a tanfelügyelőhöz, van-e tudomása arról, hogy a tanítók, ismét a tanévben belüli, és nem a vacatiókban, Füleken gyűléseznek, s akar-e oly intézkedést tenni, melynek folytán a tanítók kizárólag csakis az összes megyei isko-

lakban beállott szünidők alatt gyűlésezzenek? Ami az én véleményemet illeti megjegyzem, hogy én eleitől fogva nem voltam barátja, ezen minden szellemi és erkölcsi eredmény nélküli gyűlésezéseknek. Mit csinálnak ott a tanítók? Korhelykednek, s leisszák magokat a sárba földig, s ezért a községek drága suvarbókat fizetnek.

Komjáthy Anzelm tanfelügyelő, ezen gyűlések eredményéről más meggyőződésben van, azonban kijelenti, hogy jövőre a gyűlések határnapjai iránt intézkedni fog.

Árvány. A beadványok száma 7403 volt. Árvapénz 547,764 frt 73 kr. A tartalék alap 6975 frt 3 kr.

Adóügy: befolyt május havában 43,825, négy hó alatt a befolyt adóösszege 255,952 frt. Az adófelvétel kedvezőbb 51,981 frt 23 krral a múlt évipél. Az adó jóformán végrehajtás nélkül folyik be.

Póstenyben Pusztá Márton 261 frt adót elcsikkasztván, ezért az egész község felelőssé tétetik.

Kovács Ferencz füléki szállodája tárgyában vizsgálat rendeltetett el az iránt, vajjon a szálló 1878 óta ki által és mily jogszóimen piratott?

Kovács József részére adóhalasztás adatott.

Nógrádra nézve a tűzvész miatt, több rendbeli adóleengedések tétettek.

A badmentességi adó hátraléka 70,065 frt, s alig 4512 frt rovatott le. Felhívás és utasítás tétetik, hogy ezen adók aug. haváig kiegyenlítettessenek.

A Hartvich főszolgabíró és Heinrich számtiszt közötti ügy e bizottság előtt beszüntetett.

Börtönügy. Rablószám 297 férfi 17 nő. Keresmény 557 frt 78 kr, melyből az államnak jut 403 frt 09 kr, a tegyzeknek 153 frt 99 kr.

Scitovszky János kérelmet intézett az adófelügyelőhöz, hogy a végrehajtás költségei miként ellenőriztetnek. Az adófelügyelő elmondja a kezelés körüli eljárást; melyből kitűnt, hogy az eléggé complicált; az adófelügyelő azonban megígérte, hogy az egyszerűsítés iránt intézkedni fog.

Az ülés d. u. 1 órakor ért véget.

„Madách- emlékügyi” értekeztet.

Ezen értekeztet nagy számú közönség részvétele mellett tartatott meg május hó 31-én Szontagh Pál ur elnöklése alatt. Az értekeztet ismét felelevenítette az emlékügy kérdését, mely még 1877 ik évben indult meg, s mely ezen értekeztet által ismét újabb és talán nagyobb szabású lendületet veend. — Szontagh Pál ur, a nagy költő kebelbeli barátja megnyitván az értekeztetet, elősorolta és összegezte a multban tett intézkedéseket, melyek az előbbi értekeztetek alkalmával felvett jegyzőkönyvekben nyertek kifejezést. Ezután Horváth Danó az értekeztet jegyzője felolvasta a jegyzőkönyveket, s előadta az azokban foglalt határozatok miként lett foganatosítását. Ugyanis az előbbi értekeztetek egy 18 tagból álló bizottságot alakítottak, ezen bizottság tagjaiul 1877. június 14-én felvételtek és pedig elnökül Szontagh Pál, helyettes elnökül Pajor István, jegyzőül Horváth Danó, tagokul Jeszenszky Danó, Sréter Alfréd, Reményfy József, Beniczky Gyula, Boró Pál, Scitovszky János, Pokorny Gusztáv, Hanzsly László, Harnos Gábor, Komjáthy Anzelm, Komjáthy Jenő, Fáy Albert, Luby Sándor, Beniczky Mihály és Veres Ernő. A bizottsági tagok aláírási ívökkel láttattak a el, a felkértek, hogy gyűjtéseket eszközöljenek. A 2-ik 1877. július 12-én tartott értekezteten az emlék milyensége véteztet tárgyalás alá. Azonban a megállapodás a begyűjtendő adományok mennyiségétől tétetett függővé, s pénztárnokul Havas Gyula választatott meg; Havas Gyula úr ezek előre bocsátása után betérjeszté számadását, melyből kitűnt, hogy az emlékügy jelenben 1641 frttal rendelkezik. A vagyoni helyzet tisztázása után Szontagh Pál ur felkérte a tagokat, hogy az emlék milyensége iránt nézeteiket nyilvánítsák; ennek kapcsán felolvastatott Huszár Károly ur levele, melyben az esetre, ha az emlékügy culturzólokat előmozdító alapítvány szervezésével nyerend megoldást, 100 frtot ajánl fel az emlékügyre. Hosszabb eszmecsere után a szobor kérdése elvetetett, s kimondatott, hogy az összegyűjtött és még összegyűjtendő összeg „Madách alapítvány” ezimen nemzeti közmívelődési célokra fog fordítottatni. Felkérte a határozattak továbbá az iktatók, hogy a gyűjtéseket tovább folytassák, s egyszórsmind az alapítvány szervezése, gyarapítása, kezelése és hasznosítása tárgyában adandó javaslat elkészítésére szűkebbkörű bizottság küldetett ki, melynek tagjaiul megválasztattak: Pajor István, Scitovszky

János, Huszár László, Harnos Gábor, Madách Károly, Sréter Alfréd és Horváth Danó urak. A javaslat a tavaszi közgyűlés napjára készítendő el. Végül Szontagh Pál urnak meleg érdeklődésért köszönet szavaztatott s felkérte, hogy ezen ügy élén maradjon továbbra is.

Az értekeztet alatt a mármaros-szigeti ifjusági kör következő lelkesült távirata érkezett:

„Hazafias üdvözlőnköt küldjük Nógrádmegye lelkes közönségéhez; óhajjuk, hogy Madách emléke méltó legyen nemzetéhez, melyre örökség remekművével a világirodalom előtt díszet hozott. Hiszünk, hogy eljött az az idő, mikor leróhatja az egész nemzet háláját a világirodalom egyik legnagyobb költője iránt. A mármaros-szigeti ifjusági kör.”

E távirat köszönet tudomásul vétetett, s a nevezett ifjusági körnek az értekeztet eme határozata táviratilag hozatott tudomására.

Gazdaszat.

A nógrádmegyei gazdasági egyesület május hó 31-én megtartott felévi rendes közgyűlésén újból alkalmunk volt meggyőződni arról, mily sokoldalú és ernyedetlen munkálkodás fejt ki ez alig másfél éves intézet a gazdaközönség javára.

A közgyűlésen, mely a megyeháza kis termében gr. Gyürky Ábrahám elnök vezetése alatt tartatott, résztvettek Scitovszky János I. alelnök, gr. Forgách Antal, Szontagh Pál, Beniczky Gyula országgyűlési képviselők; Huszár István és László, Madách Károly, Reményfy József, Laszkary Gyula, Fáy Albert, Harnos Gábor, Kacsorics Lajos, Tillman Károly, Villághy Nándor, Sréter Alfréd, Komjáthy Anzelm, Pajor István, Dessewffy Ödön és Elek, Plachy Zsigmond és János, Mocáry Ödön, Beniczky Árpád, Berzevicsky Béla, Soóky László, Vajda Miklós, Negro Adolf, Komáromy Boldizsár, Baintner Arnold, Balás József, Bercezy Vilmos, id. Veres Ernő, Szelke Árpád, Schimli József, Ujfaluassy István, Baintner Otto titkár stb.

Elnök röviden üdvözlőlvén az egybegyűlt tagokat s az ülést megnyitván, jelentést tett azon küldöttségek eljárásáról, melyek Koburg Fülöp kir. herczeg ő fensége, mint az egyesület díszelőke, és Simor János bibornok, Magyarország herczegprimása, mint az egyesület tisztelőbeli és alapító tagjánál járt el az előbbi közgyűléstől vett megbízatása teljesítésében.

Utána Scitovszky János alelnök tett rövid szóbeli jelentést a magyar gazdák szövetségi közgyűléséről, illetve a szövetségnek, melybe egyesületünk is belépett, végleges és öröndetes megalakulásáról.

Majd felolvastatott az elnök jelentése az egyesület felévi működéséről. Megértettük ebből, hogy a tagok száma s ilykép az egyesület vagyona is folyvást szaporodik. Van jelenleg 36 alapító, 201 rendes és 116 évdíjas, vagyis összesen 353 tag, 1474 forint díjjáruállal.

Megértettük a jelentésből, hogy a lótenyésztés terén az állapot meggyőzően az egyesület közbevetése folytán ez évben lényegesen javult, mert míg a múlt évben 6 állomáson 14 ménlő volt, addig jelenleg 6 állomáson 19 drb állam-ménlő helyeztetett el, s ezeken kívül 3 község részére kedvező feltételek mellett szintén kitűnt ménlovak szerezettek. Az egyesület azonban a további szaporitást is czélul tűzte ki. A szarvasmarha-tenyésztés érdekében 7 község és 3 magánzó számára eszközölt ki az egyesület a földművelési minisztériumtól 20 százalék árleengedés és egyéb kedvezmény mellett kitűnt tényésbikákat s ezeken kívül az idén a tagközségek között két ily bika lesz kiosorolandó.

Az egyesület kérelmére továbbá rendelkezésre bocsátott a földm. miniszter ur igen olcsó árban 4 drb Ramaszkan kőst, melyekkel kísérlet fog tétetni, a közönséges parasztiuh nemcsitására.

De a sertőstenyésztés is Lovassy-féle mezőhegyesi és szalontai fajok beszerzése által már tényleg előmozdítottatik.

A vadvizek és áthatatlan talajú területek javításának egyik újabb kitűnő módja: az alagcsövezés megismertetése és terjesztése végett Pótláron alagcső majtót helyez el az egyesület ennek gyakorlati alkalmazását a losonczy kiállítás alkalmával kulturmérnök vezetése mellett fogja bemutatni.

Ezen kiállítás f. évi szeptember 1-étől október 1 és 2. napján tartatik meg, s a gazdasági termények, eszközök és gépeken kívül, (ha arra az engedély felőbb helyről megadatik,) iparkiallításokkal is egybe lesz kötve.

A természet azonban nem enged, hogy részletesen szóljunk minderről, mi a gyümölcsösöket, a jöminőségű sörépa termelés, a méhészet, szőlőművelés és biztosítás terén az egyesület által szintén már is hasznosan kezdeményezett.

Államsegélyül a földmívelési miniszter úr ez évre már 750 forintot utaltványozott a törekvő egyesületnek és még 450 forint remélhető. A közgyűlés bálán közönséget szavazott a miniszter urnak.

Előterjesztetett ezután a múlt évi zárszámadás, mely a számvizsgáló bizottság által rendben találtatván, Reményi Károly egyl. pénztárosnak a felmentvény megadatott.

Világhy Mihály és Nándor urak, az egyesület közhasznú működésének méltánylása és előmozdítása céljából rendes évi járulékaikon kívül egyenként 250 forint összesen 500 forint adományt küldvén át Scitovsky János alelnök úr közvetítésével az egyesületi pénztárba, e nemes tettükért a közgyűlés jegyzőkönyvileg közönséget szavazott nekik.

Ezután az alapszabályok némi észszerű módosítása tárgyalatott végig; legérdekesebb a reformok azon pontja, mely szerint a magukat kitüntető néptanítók díjmentesen az egyesület levelező tagjaivá választatottak.

Végül az elnök gróf azon örömdetes újsággal kedveskedett, hogy megbízható vállalkozók részéről tervben van egy nagy cukorgyár létesítése a losonczy vonal mentén.

Ezután a közgyűlés buzdító szavak és éljenzés közt ért véget. R. K.

A szécsényvidéki gazdasági egyesület az 1883. május 18-ki szántáverseny alkalmából közgyűlést tartván annak és a szántáversenynek lefolyásáról a következő jelentést vették.

A közgyűlés első teendője volt a bíráló bizottság tagjainak megválasztása a szántáversenyre, ezek: Veres János (elnök) Keszler László, Ruszinkó Antal, Krudy Pál, Harmos Albert, Beke Albert. A verseny a temetőn túl levő úgynevezett mély árok felett parcellázott s lobogókkal ékített uradalmi táblán folyt le az egyesületi tagok és szép számú vendégek élénk figyelmével. A gazdáknak általában nem kedvező időviszonyok de különösen az előző napi jeges zivatar következtében több bejelentett versenyző eke elmaradt, s így a versenyre csak 7 eke állott be, melyek közül a bíráló bizottság szakaszerőn indokolt véleményéhez képest a következők lettek jutalmakkal kitüntetve:

I. Hoffmann Ignác varasdi lakos 6. számú ekeje (5 frt, hajtott Pohánka András); II. Klein Mihály sipeki lakos 2. sz. lovas ekeje (4 frt hajtott Horváth József); III. Krivácsy Antal szécsényi 4. sz. lovas ekeje (3 frt hajtott Bednár András); IV. Balás Antal sipeki 5. sz. lovas ekeje (2 frt hajtott Matuzska István); V. Krivácsy Antal szécsényi lakos 7. sz. lovas ekeje (1 frt hajtott Tomis András); azonfelül az 1. és 3. számú eke hajtói 50-50 kr napidíjban részesítettek.

A verseny bevégeztével folytatott közgyűlésen elnök Balás Antal különösen három tárgyra hívta fel a tagok figyelmét: egyik a szövetségi III. nagyülésen való képviseltetés ügye, második a tejszövetkezeti alapszabályok megvizsgálására és javaslatiére kiküldött bizottság jelentése, harmadik a közmunkavállalás felémelésének kérdése.

Az első illetőleg felolvasatván a múlt választmányi ülésnek jegyzőkönyve illetve a közgyűlés jóváhagyása reményében hozott határozata, Balás Antal, Pintér Sándor, Hoffmann Ignác és Dr. Szigvártó Pál tárgyilagossá és beható tejetegességek után a közgyűlés helyeselőleg tudomásul vette és magáévá tette a f. é. május 6-án tartott vál. ülés ama határozatát, hogy az egyesületnek a szövetségi III. nagyülésen képviseltetése kell magát oly célból, hogy lehetőleg a tárgyalások képviselőivel egyetértve a szöv. szervezet II. és IV. szakaszának a jelen szerkesztésben való elfogadását a hasonló szervezett egyesület önállósága és önjogiága fenntartásának tekintetéből elleneszkék, s a tárgyalásokhoz intézett felhívásnak belátásunk szerint kifejtendő indokai értelmében tegyék meg a nagygyűlésen indítványukat, szükség esetén még annak kiállításával is, hogy a szécsényvidéki gazdasági egyesület a szövetségi kötelekkel s esetleg az országos gazdasági egyesülettel való összeköttetéséből is kilépni fog.

A képviselőre Balás Antal elnök úr s esetleg akadályoztatása esetére gr. Pejacsevich Artúr Budapesti időző választmányi tag kértettek fel. Balás Antal úr a megbízást elfogadván, részére megbízó levél kiadása határozatott el.*

A tejszövetkezeti alapszabályok átvizsgálására kiküldött bizottság részéről jelentetett, hogy sem az egyesület, sem magánosok e vidékről a belépési feltételek kivihetlensége miatt, a szövetségi tagjai nem lehetnek, mert ha vállalkoznák is valaki a szövetségi központi áruháznak részére kizárólag és jkölönítve tartandó 10 telen szabályszerű beszerzésére, de nem felelhet meg annak, hogy a tejet naponta kétszer a fővárosba szállítsassák. Tudomásul vétetik.

A közmunka-vállalás felémelésének kérdését illetően elnök figyelmezteti a tagokat, hogy az iga után való váltásnak 2 frt 50 krról 4 frtra teendő felémelése, a közigazgatási bizottságban már szóba hozatott s alig talált ellenszere. A ezéba vett felémelés különösen a gazdákat sújtaná, s noha a közigazgatási bizottság nincs is bízva dönteni e tárgyban, de az ily mellékesen intézett előkészületek rapid keresztül hajtását is célozhatnak, és szükségesnek látja, hogy ellene már csirájában minden lehetőt el kell követni.

A tárgy élénk eszmecserére nyitott alkalmat, melyben Pintér Sándor, Ruszinkó Antal, Tóth Jenő, Beke Albert, Hoffmann Ignác és Dr. Szigvártó Pál vettek részt. Általán elismerve lón, hogy a tárgy fontos, maga az ügy különösen a gazdáknak máris feltehető súlyos terheit tennécsaknem elviselhetetlenné, egyhangulag közönséget szavaztatott Balás Antal elnök úrnak, hogy az egyesület tagjainak figyelmét a kérdés iránt felkeltette s határozatba ment:

Az egyesület éber figyelemmel fogja kísérni az ügyet, minden tagját ugyanarra híván fel, s ha a notalán a kérdés illetékesen napirendre tűzetűk: fel fogja hívni a megyei bizottság minden tagját, hogy keresztül vitele ellen a legerélyesebben s egyhangulag tiltakozzanak.

Végül Beke Albert egyleti tag jelezvén, hogy a mostani közárd-pásztoi vicinális út köztudomásúlag járhatatlan, figyelmezteti az egyesület, hogy Berzeviczy Béla egyleti tag ur ez utnak saját birtok területéről való áttételét fogja kérelmezni, s kérvényét pártolásra ajánlja.

Berzeviczy Béla a kérelmet indokoltak véli az által, hogy az út a régiónél rövidebb, sikon fekvő és árokmentes lesz, és az anyag költsége folytán könnyű szerrel ki is kövezhető. Tődomásul vétetvén, a kérvény pártolása határozatilag kimondatik, — mire az ülés d. u. 4 órakor véget ért.

Adalékok Hontmegye nemzetiségi monografiájához.

Irta: Körösy József, a fővárosi statisztikai hivatal főnöke.

(Folytatás.)

A vidék.

Itt már kevésbé kedvezően állanak a dolgok. A falvakban, sajnos, tényleg előfordulnak az eltötösödés esetei — de tegyük azonnal hozzá, hogy e jelenséggel szemben fogunk majd utálhatni az elmagyarosodás eseteire is.

Menjünk előbb végig az eltötösödött, itt-ott tötösödő félben levő falvakon a nemzetiségi határvonal nyugoti végén, (a Báthi járással) tehát Barsmegye szélén kezdve utunkat.

Horbi 302 lakóval (149 ág. 92 rk. 50 hely.), Korabinszky (17-6) mint magyar falu fordul elő; már háromnegyed részben tót. Visszamegyarosítására aligha nem igen tövös befolyással lesz a Trefort miniszter által ott alapított állami iskola, melynek életbeléptetése körül Liber József volt tanfelügyelő ur különös érdemeket szerzett vala.

Kálna Borsó 128 lakóval, katolikus falu a nemzetiségi határvonal szélén, egy századdal ezelőtt még magyarok nevezetett; csak egy patak által van elválasztva Tegzes-Borsótól, mely már akkor is tót vala. Fényes Elek 1837-ben már tótnak mondja Kálna Borsót is, mely aztán az 1881-diki népszámlálás alkalmával csakugyan egészen tótnak találtatott.

Varasny 343 lakóval (kétharmad részben katolikus) Kis Kér 354 " (kétketted " " ") Szántó 380 " (négyötöd " " ")

Mindhárom község ma ugyan tulnyomólag magyar. Midőn azonban ugy Korabinszky mint Vally (1796) szerint e községek a múlt század elején tisztán magyarok voltak, ugy azon körülményt hogy most Kis-Kérben mintegy 10 százalékkal, Varasnyban 30 sőt Szántón 35 százalékkal tót találtatik, hajlandók volnának annak jelöltek tekinteni, hogy e falvak az eltötösödés veszélyétől nem mentek.

* A szövetségi III. nagygyűlés azóta lefolyt, s a most fennálló vidéki egyesület az érintett alapszabály-tervezet ellenére a szövetségi nagygyűlésen képviseltetési jogot és 1-1 szavazatot nyertek.

Felső Zsembó: 634 lakóval (rk. és ág.)

Élesfalu 207 lakóval (többszire ágostai.)

Ezen két falu, a mely a század elején még magyar tótnak állítottatik, jelenleg pedig tisztán tót, az elidegenített magyar területnek legészakibb részét jelöli.

Ezenkívül fölemlítendő még Alsó és Felső Bakka (Prandorfer) is, összesen 1520 lakóval (ág.), mely a múlt század vége felé német tót magyar jellegű vala, de ma egészen tót, míg a Szántótól délre, tehát már a magyar vidéken létező Magyarád egy századdal ezelőtt tisztán magyaroknak mondatott, jelenleg pedig már egy harmadában tót.

A megye közepe felé közeledvén, vegyük kiindulási pontul a megye székhelyét, a magyar ipolyághot. Az északfelé vezető országút itt kétféle ágazik: Jobbra Turon és Paláston át Rakonczára; balra Szemeréden, Egegen és Gyúgyon át Terényre, és ezen túl Teszere és Nemetin át fel Korponáig. Mindkét irányban, mind addig míg e síkságon maradunk, magyar falvakat érintünk; de egyrészt Egegen máserész Paláston túl, a mint az első dombok feltűnnek, már elvész a magyar szó is, és kezdődik a tótság, mely aztán azon mérvben, a mint a hegyek magasabbá válnak, számra ugy mint magyarellenese érzelmre nézve is folyton erősödik. Így például, a balra eső uton haladván, Gyúgyon a magyarság (191 l. ág.) már csak husz százalékot tesz, Alsó Terényben 12, Felső-Terényben 10 százalékot, Udvarnokon hat százalékot, a csinos tiszta Tószérben csak kettőt. Mindezen falvak lakossága azonban egészen véve jámbor és szorgalmas népség, a hol, bár itt ott találai fanatikus panszlávokat, az efféle izgatások még sem akadnak valami igen termékeny talajra. Űszinte fájdalommal tapasztalhatni azonban, hogy itt sok helyütt a magyar nemzetiség sirjai fölött vízesen az utunk. Terényben például, melynek neve előbb Hársas Terény vala, még a múlt században fölvaltva magyar és tót szónoklat tartatott; tót családjai közt is sok tiszta magyar bangzású nevet találunk, mint pld. Hajnal, Mécs, Horvát Antal, Magyar: de ma az ágostai templomban már az oltárfölötti aranybetűs tót fölirat is mintegy bivalkodva hirdeti a szlávizmus győzelmét a magyarság fölött. Az isten szava csak tót nyelven hirdettetik és az iskolában is a tanítási nyelv kizárólag a tót.

(Folytatás következik.)

H i r e k.

Hymen. Skadra Sándor szetei (Hontm.) föld-birtokos eljegyzte Heffter Mariska kisasszonyt, Heffter Gusztáv ipolyági kereskedő assz. leányát. — Ugyancsak ipolyágon Weiszberger József kereskedő, jegyet váltott Kinszky Róza kisasszonnyal.

Pulzsky Ferencz nagyapa lett. Pulzsky Károly és neje szül. Márkus Emilia asszony újszülött leánykáját f. hó 6-án keresztelték, s a keresztiségben az újszülött: Teréz, Gizella, Paula és Beatrix neveket kapott.

Majális. Szirákön a f. hó 3-án tartott jótékony célú nyári mulatság a szokott jókedv és fényes siker mellett folyt le. A mulatság fényét emelték: Kocsarók nővérek (B Gyarmatról), Dietrich Margit (Kis Kérből), Schöneigner nővérek (Bereczről), Horváth Ilonka (H. Terennéről), Smidt Erzsike (Lőrincziből), Adorján Ida (Ecsgről), Hambach nővérek (Bujákról), Beke Gizella (Csallárból), Höppner Emike (Kozárdról), Méhes Mariska (Szirákról) Feil Mariska (Szirákról), Bacso nővérek (Lőrincziből) Prónay Margit (Bereczről), Gyurky Erzsike (Szécsényből), Balogh Berta (Kecskésről), Oláh Ilona (Ecsgről) A mulatság reggeli 8 óráig tartott. A szirákiaiak, mint a névsorból látható, kevesen vettek részt a mulatságon, pedig a jövedelem a városi lámpákra volt szánva.

A közgyűlési mulatsági jelentésünkből kifaradt, hogy az elhalt Aray József helyébe a jegyzői szigorló bizottságba Szabó Károly d. jenei körjegyző választatott be. Tövesen közöltetett továbbá, hogy Huszár István úr a lönyabányai körjegyzői csoport kérvényi ügyénél az állandó választmányi javaslatára ellen szólott volna fel; épen amellett érvelt.

Majálisok. A h. gyarmati ipartársulat és iparos ifjúsági egyesület 1883. évi június hó 17-én a podluzanyi erdőben tavaszi mulatságot rendez. — A b. gyarmati önkéntes tűzoltó egyesület 1883. június 29-én a podluzanyi erdőben tavaszi mulatságot tart.

A megyei tanítótestület közgyűlése f. hó 7-én tartatott meg, igen nagy érdeklődés, s a tanítók nagy számú megjelenése mellett Füleken.

Az alsó nógrádi ev. papság ez évi konferenciája Agárdon június hó 4-én tartatott meg. Gaál Mihály lelkész és lapunk jeles munkatársánál. Részt vettek az alsó nógrádi papok közül nt. Wladár Viktor alesperes, Farkas Géza, Fényes (ezelött Putz) Lajos, Frenyó Nándor, Frenyó Gyula, Laostyák Pál, Maróthy Emil, Valentinyi János és Zatkalik Mihály lelkész urak. Az értekezlet Wladár Viktor alesperes úr kimerítő és köztetszéssel fogadott jelentésével nyitotta meg, mely után a banki sérelem vértett tárgyalás alá. Ugyanis Zatkalik Mihály banki lelkész Hoffmann Dávid ottani izraelitát feladta azért, mivel a nevezett egy vasárnapon családjei által a templom előtt az isteni tisztelget meggháborító munkát végeztetett. A b. gyarmati kir.

jbíróseg a lelkeszt panaszával elutasította, a 38 frt. költségben marasztalta. A kir. tábla az ítéletet csak annyiban változtatta meg, hogy a költségek alól a banki papot felmentette; a nevezett lelkeszt azonban 25 frt ügyvédi költséget ki kell fizetnie. A conferentia a bíróságok eme eljárását igen sérelmesnek s olyan nak találta, mely által nemcsak a pap tekintélye fa- lusi egyházi hívei előtt, hanem az isteni tisztelet szent- sége is meg van ingatva, s hogy ily körülmények és a bíróság ilyen eljárása vissza fog rettenteni vallás- különbség nélkül minden lelkeszt, aki a templom há- borítás ellen felzárkólni merészleggel bírta. Miért is egyhangúlag elhatározták, hogy ezen konkrét esetet az esperességhoz, onnan pedig a felsőbb hatóságokhoz vien- dik fel, s addig meg nem nyugodnak, míg az illető lelkeszt elégtételt a rehabilitációt nem nyerend. A con- ferentia elhatározta, hogy a protestáns árvaházának ren- des tagja lesz, s az évi tagságot kiutalványozta. A Luther-féle 4 százados jubileumra 10 frt. szavaztatott meg. Kovács József kérvénye, hogy engedtesse meg, miszerint az alsó nógrádi ev. felekezeti tanítói egyesület, a megyei tanítótestületből kilépessen, mivel az a pá- nálv ügyben Szécsényben hozott, s a b. gyarmati és losonczyi körök által (ez utóbbiban 2 lelkeszt közremű- ködéssel) támogatott határozata az ev. anthono- miára nézve sérelmes s általában pedig a célon túl lövő intézkedéseket tartalmaz, felterjesztették pártolólá- az esperesség decanális székéhez. Fontos volt a Jeszen- sky Károly féle kétrányú indítvány is, melyek közül az egyik: miként lehet a népiszkolákban a magyar nyel- vet meghonosítani? a másik: hogy a tót egyházakban miként kelljen a magyar isteni tiszteleteket behozni? Az elsőre Gaál Mihály indítványa fogadtatott el, hogy t. i. minden népiszkolában a tantárgyak magyarul taníttassanak, mint Agárdon, hol kitérő van arra, mi- szerint ily eljárással az egész község 10 év alatt meg- magyarosodik. Az isteni tiszteletekre nézve pedig el- határozatott, hogy ott, hol eddig általában nincs és nem is volt magyar isteni tisztelet, ott ez minden sa- torosünnep másod napján tartassék meg. Ezen hatá- rozatok az alsó nógrádi papság által a legközelebbi Losoncson tartandó esperességi közgyűlésen támoga- tatni fognak. A jövő évi conferentia Farkas Géza bo- donyi lelkesztől fog megtartatni. A conferentiát d. u. 2 órákor fényes ebéd követte, melyen nemcsak az egy- begyűlt papok, de a világfiak közül többen Gaál Mihály lelkeszt és a conferentia jegyzőjének szívesen látott vendégei voltak.

Farkas Gusztáv jól szervezett színtársulatával tegnap kezdte meg előadásait a nyári színpadon, „Odette” négy felvonásos legújabb színművel. A heti műsort pedig a legjobb darabokból állítá össze, úgy mint vasárnap június 10-én „Mikimári”, kedden jun. 12-én „Boccaccio”, szerdán jun. 13-án „Az árval”, csüt-örtökön június 14-én bérlet 1-ő számban „Nana lea-nya”, szombaton jun. 16-án „Kornevilli barangok”, vasárnap jun. 17-én „Tót leányok”. Ajánljuk a színtársulatot a közönség melegek pártfogásába.

Mal számunkhoz mellékelve veszik t. előfizetőink özevgy Mezey Anna és veje Woisz Mihály esztergomi cserépkályha gyárosok képes árjegyzékét, mely minden esetre megérdemli a figyelmet. Nevezett cég a közel- múltban Ipolyágon Feldmann Károly fakeskedő és építésznel főkraktárt rendezett be; azonban, hogy a nógrádiak is, kik csinos izléses s a műügyeknek meg- felelő cserépkályhákat óhajtanak beszerezni, ne legyenek kénytelenek ily messziről hoztatni, tehát június 1-től B. Gyarmaton is rendezett be egy főkraktárt, Karlik János építész és fakeskedő úrnál.

Rövid hírek. A hontmegyei gazdasági egyület szep- havában kiállítást rendez Ipolyágon. — A b. gyarmati dalegyület július hó első hetében a zászlószentelési ünnepély költségei fedezésére ismét dalestélyt rendez. A dalegyület f. hó 3-án alapszabály-módosító közgyűlést tartott, mely alkalommal több újdós reform léptetett életbe. — Név magyarázat. Putz Lajos gúti ev. lelkeszt a maga és gyermekei vezetéket nevét Fé-nyesre változtatta át.

A „Képes Családi Lapok” 36 ik számának tartalma Tévutak; beszély, (folyt. köv.) írta Szomor Károly. — Szegény árva gyermek; költemény, írta Fülöp Áron. — Granátvirágok; (vége) írta Schiebel Hermin, fordí- totta Halmágyi F. Gyula. — Szeget szeggel; vig be- szély, (vége) írta Tihanyi Benő. — A feltámadt halott; amerikai történet. — Felkelő és lenyugvó nap; élet- kép, (folyt. köv.) írta Paoli Betti, fordította Báthory Károly. — Heti tárcza: (Fővárosi sétányok) írta —y. — A Sarolta akna története; elbeszélés (vége) írta Tóth Ödön. — Az orosz koronázási ünnepélyekhez; E. S. től — A hon határán; a bukovinai csángók életéből, (vége köv.) írta Abaffy D. Albert. — Tell Vilmos; költemény, írta Zeidlitz, fordította Ujlaki Kor- nél. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képeink: Az első cserebogár. — Orvítamadás. — A moszkvai Kreml. — Melléklet: A „Mardona” cz. regény 155—160 oldala. — Mai számunkhoz van mellékelve a „Nő- világ” június havi száma. — A borítékon: Hetinaptár. — Sakk talány. — Számrejtvény. — Vers talány. — Talányok megfejtései. — Megfejtők névsora. — Kér- desek. — A kislottó húzásai. — Hirdetések. — Elő- zethetui: Mehner Vilmosnál, Budapest. IV. k. pap- növelde utca 8 sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

„Az első magyar gyapjúmosó és bizományi rész- vénytársaság Budapestén” lapunk mai számában meg- jelent hirdetését t. olvasóinknak figyelmébe ajánljuk. Ezen intézet 14 év óta fennáll s a legjobb hírnévnek örvend. Elvállal haton mosott és mosatlan nyirt, va- lamint bőrről nyírtot és timár gyapjút, gyárilag való mosásra és bizományi eladásra. Előlegeket nyújt ju- tányos kamattal mellett. Lelkiismeretes eljárása foly- tán a gyapjúkereskedők bizalmát teljes mértékben kiérdemli, miért is olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Heckeher Sámuel bamburgi bankár lapunk mai számának hirdetés rovatában foglalt „Szerencse-hir- detés”-ére figyelmessé tesszük t. olvasóinkat.

Piaczi árak B. Gyarmaton.

1883. évi június 4-én.

Egy méter mással.

Tisztabuza	8 frt 50 kr. — 8 frt 60 kr.
Rozs	6 frt 80 kr. — 7 frt — kr.
Arpa	6 frt 80 kr. — 7 frt — kr.
Zab	6 frt 40 kr. — 6 frt 50 kr.
Kukoricza	7 frt 30 kr. — 7 frt 40 kr.

Jegyzette: Szekes János.

Felolós szerkesztő:

Horváth Danó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

521.—1883. szám.

2—3

A szécsényi kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a magyar államkincstár végrehajtónak, Pauncz Jakabné szül. Grósz Rozália végrehajtást szenvedő elleni 3001 frt 60 és fél kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyben a b. gyarmati kir. törvényszék illetve a szécsényi kir. járásbíróseg területén lévő, Megyer községben fekvő és a 393 sz. tjkvben A. + 1—31 sorozám alatt foglalt nemesi birtok és tartozéka 6268 forint becsárban kü- lön, továbbá a megyeri 394 sz. tjkvben A. + 1—31. sorozám alatti nemesi birtok és tartozéka 12536 frt becsértékben szintén külön rá az árverést a fent meg- állapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fen- nebb megjelölt ingatlanok az 1883 évi augusztus hó 3-ik napján délelőtti 10 órákor Megyer községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított ki- kiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 száztőlját vagyis az ennek megfelelő összeget készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy- miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes ér- tékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály- szerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt Szécsényben, a kir. járásbíróseg mint tjkvi hatóságánál 1883. évi aprilis hó 9-én.

1341.—1883. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

1—1

Közli, hogy Ruzsánszky Antal végrehajtónak Hegedűs István és társai mint Hegedűs György József alperes örökösei a végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tőkekövetelés és járulékal iránti ügyben a b. gyarmati kir. törvényszék területén lévő trázai 72. sz. tjkvben foglalt I. 1 sor, 7 hrsz alatti birtokok s azon épült 58—b. népszámszámu ház, valamint a 2—12 soroz. alatt felvett egyházi kútelek s ahöz tartozó legelő illetőségére árverést 731 frt eszennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és miután ezen tkvi ingatlanokra Badó Judit és Hege- dűs József Farkas Rozália javára 6041—1876. számú végzéssel, tehát a végrehajtás tárgyát képező követelés után, özevgy jogból álló szolgalmi jog van bekebelezve, az 1881. évi LX. t. cz. 163 §-ának 2-ik bekezdése értelmében 400 frtnyi összeg megállapított, mely a szolgalmat meg- előző jelzálogos követelés teljes kielégítésére elégségesnek mutatkozik, és kimondatik, hogy a mennyiben a fentebbi ingatlanok 400 frtnyi összegbe alul adatnék ol, az árverés hatálytalanná válik, s az ingatlanok a szolgalmi jog fenntartása nélkül a kitért határnapon újabban árve- reztetnek, és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi július 9-ik napján délelőtti 10 órákor Trázai község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 száztőlját vagyis 73 frt 10 kr: készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt B. Gyarmaton, a kir. törvényszék tjkvi osztályának 1883. évi aprilis 14-én t. 8

2211.—1883. sz.

Visszarverési hirdetmény.

Közli, hogy Rosenbaum Ignácznak Kozma Já- nosné elleni végrehajtási ügyben a b. gyarmati 100 sz. tjkvben A. I. 1 sor, 130 hrsz. ház és tartozékának visszarverezése el- rendeltetvén, foganatosítására egyedül határnapul 1883. évi június hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája a b. gyarmati telekkönyvi hivatalba kitértetett.

Kikiáltási ár 1209 frt becsérték.

Letendő bánatpénz a fenti becsértéknek tízszeresétőlja.

Vevő az árverés jogerőre emelkedével birtokba lép, és kö- teles a vételár harmadát 1. harmadát 1 és harmadát 1 hó alatt mindig árveréstől számítva hatszázötlet kamatokkal ezen bíróság- nál lefizetni, bánatpénze az utolsó részletbe tudattatik.

Kelt B. Gyarmaton, a kir. telekkönyvi törvényszéknek 1883. évi aprilis hó 28-án tartott üléséből. 3—3

Hirdetmény.

Alulírott perügylő és csódtömeggondnok részéről közli, miszerint a Kubinyi Ferencz csódtömeghez tartozó következő ingatlanok eseddig:

1. a kovári 17 tkvben 1 sor és 58 öszeirásai sz. a. ház és birtokokból álló fekvőség 20 frt becsértékben;
2. a kovári 90 sz. tjkvben időközben az ugyanottani 181 sz. tkvben 1 sor, 270 hrsz a átvezetett „Szántó” nevű Ipolyon túli fekvőség 73 frt becsértékben;
3. a kovári 106 sz. tjkvben 1 sor, 56 hrsz. — 73 öszeirásai sz. a. felvett 802 □ öl kiterjedésű ház és udvarból Kubinyi Ferencz csódtömegét 50 huznegyed részben illető jutalék az ehöz tartozó köz- birtokossági italmérési joggal 1800 frt becsértékben;
4. a kovári 173 sz. tjkvben 1 sor, 25 hrsz. a. felvett Jakus féle birtokok 100 frt becsértékben;
5. a kovári 180 sz. tjkvben 1 sor, 490 hrsz. a. felvett Ebceky féle szőlő 70 frt becsértékben;
6. az Ipolykeszi 53 sz. tjkvben 1 sor és 49 hrsz. a. felvett s az ezen tjkvből az ugyanottani 119 sz. tjkvbe 1 sor, 79 hr. s 23 öszeirásai sz. a. átvezetett malom, ház és kertből Horváthy Gábor és Ber- zsenyi Dénes jogán a csódtömeget két és kétnegyed huznegyed részben illető jutalék az azzal járó köz- birtokossági malomjoggal 353 frt 50 kr becsértékben;
7. a balogi 155 sz. tjkvben 1—7 soroz. a. felvett fekvőkből a csódtömeget egy-hatvanegyed részben illető jutalék 15 frt becsértékben, végül
8. a rétsági 101 sz. tjkvben I. sor, 333 hrsz. a. felvett elődülőbéli a csódtömeget illető „Szántó” nevű fekvőség 210 frt becsértékben

az Ipolyági kir. törvényszéknek 1883 évi február hó 3-án 303 polg. sz. alatt kelt határozatban foglalt engedélyhez képest, a törvénykezési rendtartás szabályaitól eltérőleg magán közből eladatni hatá- rozatván, ennek eszközölése végett határidőül folyó 1883 évi július hó 11-ik napjának d. e. 9 órája a hely- színe Kóvár község bíró házához tüzetvén ki, arra venni szándékozik ezenel meghívotnak.

Egyidejűleg a venni szándékozik értesítetnek, hogy ajánlataikat a fentkelt határidőig megfe- lelő 10 száztőlú bánatpénz befizetése mellett az alulírt csódtömeggondnokhoz vagy Sággy Benő csódtömeggond- mányi elnök urhoz Ipolyágon, vagy pedig Szilágyi Mór csódtömeggondmányi tag urhoz Balassa-Gyarmaton irásbelileg is beterjeszthetik, ugyanott tekinthetők meg az árverési feltételek is.

Lipsey Soma,
perügylő s tömeggondnok.

Fontos gyapjútermelők és gyapjúkereskedőknek!

A tisztelettel forgalmi és közéleti bátorodunk a t. cz. júliustól kezdve a gyapjúkereskedőknek intézkedését tekintetve ajánlati E vállalatunk jutányos feltételek mellett mindenféle gyap- jút gyapjúszőrmékre és bizományi eladásra. Kiváncsokra elő- legesket adunk németek kamattal mellett. A gyapjút gyapjúsző- rőkben egy sorosan mint gyapjúszőrméket rakatározzuk és birtok- sítjuk, amint külön díjat nem eszünk.

A vásárt vagy kútya állomásokon érkezett és hozánk ez innét küldemények gyapjúkba való szállítását teljesítjük.

Asz szállítás és mosás — még a legkezelebbi mennyiség is — szorosan elvártatva történik.

Asz eladás bel- és külföldi gyárosoknak a lehető legmagasabb ár- ban történik. A gyapjút árát megközelítően azonnal készpénzben küldjük.

Programot kívánatra bérmentve küldünk. Minden kérdésre sző- ban vagy írásban felvilágosítással szolgálunk.

Első magyar gyapjú-mosó és bizományi részvénytársaság Budapeston.

3—3

Visontai Kovács László, elnök.

